

Kotiček gospoda Doropoljskega.

Spoštovani gosp. Doropoljski!

Žarko solnce je stalo že precej visoko na nebu, ko sem vstopila v krogu svojih dragih součenk v toplo šolsko sobo. Takoj po pozdravu mi je dobri naš gospod nadučitelj pokazal spis v tolikanj nam priljubljenem „Zvončku“, češ, naj ga prečitam. Z veliko radovednostjo so mi preletele oči kratke, jedrnate vrstice, ki se v njih predstavlja nam, slovenski deci, ljubitelj in prijatelj. Ta naš bodoči posrednik nam dovoljuje, da se smemo radovoljno pogovarjati z njim. Ker pa nam ni mogoče ustno, pa vsaj pismeno, to se pravi, pisali mu bomo dokaj pisemc, tako da bo imel dovolj opraviti z nami. Vam pa, dobri gosp. Doropoljski, obetam, da bomo vsekdar kaj pametnega poročali ter Vam s tem odvrčali prevelike sitnosti. Tudi jaz sem spisala eno izmed svojih mnogoštevilnih prostih nalog v pisemce.

Sveta noč.

Preko rodnih, belo pogrnjenih poljan je zavel mrzel zimski veter. Nagajivo se je igral ter majal gole vrhove gozdnih dreves, šepetajoč jim nekaj tajnega. Nenavadna tihiota v prej zelenem gozdu se mi je zdela silno otožna, ko sem korakala s svojo prijateljico po njem. Pot je naju vodila prav gor do parobka, kjer je ponosno stala velika skupina zelenih smrek in hojk. Oko mi je zastalo na njihovih vejah, lesketajočih se zlatih biserov. Odbrali sva nekaj lepih vej, ki jih porabiva zvečer, ko se začne tista tajinstvena, usodepolna sv. noč. Kajneda, vsako bitje, sledno srce se raduje in veseli te noči, ki se je v nji rodil tam daleč v Betlehemu v hlevu Jezus. Veselili smo se je že, ko smo bili majhni bosopetniki. Ali nismo dan za dnem povpraševali skrbnega očeta in dobre mamice, kolikokrat bomo še šli spat, preden nastopi tista lepa, sveta noč. Presrečno se je veselimo tudi zdaj, ko nam je dana že častna naloga staviti v kot jaslice. Tudi jaz sem imela dokaj opraviti v kotu z jaslicami, ki sem jih hotela lično zložiti, da bodo vsaj nekoliko predstavljale one jaslice, kjer je ležal kralj vseh kraljev. Preproste so bile moje jaslice in vendar so se mi zdele lepe, zato Vam jih hočem nakratko opisati. Visoko v kotu sem

natrosila mehkega mahu. Spredaj sem postavila iz trdega papirja narejen hlevček, kjer se je razločno videl Jezušček s svojo materjo Marijo in z rednikom Jožefom. Zadaj za hlevčkom, nekoliko bolj vzvišeno, so se pasle črede jagnjet, kozličev in ovac. Med njimi so strmeč zrlji pobožni pastirci proti z veliko zvezdo razsvetljenemu hlevcu in s strahom napolnjeni občudovali to prikazen. Visoko med nje sem postavila z nebeškim svitom obdanega angela, ki je razveselil presenečene pastirce z veselo novico. Nazadnje sem še izpostavila belega goloba, ki se je potem neprestano majal iznad ovenčanih vejic hojk. Preproste moje jaslice so bile gotove, par šopkov je še bilo treba pripeti. Na sredi sobe pa je visela velika svetilka, ki je vso to noč brlela tako čarobno in lepo. Gotovo se je tudi ona radovala te noči, še mnogo bolj pa tistega, ki se je v nji rodil.

Prosim Vas, blagorodni gosp. Doropoljski, odobravajte moj uborni spis.

V imenu vseh Vam kličem: „Kakor Vi ljubite nas, slovensko mladino, tako iskreno tudi ljubimo mi Vas.“

Netka Kosova,
učenka III. razreda v Pristavi.

*

Blagorodni gospod!

Z radostnim srcem ustrezam Vaši želji ter Vam poročam o tisti čudapolni sveti noči, ki nam je nad vse noči tako ljuba. O, blažena, veličastna, čudapolna sveta noč, prispela si k nam ter objela pusto zimsko prirodo. Si pa li tudi, ti tiha, sladka noč, privledla s sabo od novorojenega rajskega Deteta doli iz sinjih višav vsaj nekoliko milosti, ki naj bi očistila našo bolno dušo ostudnih madežev greha ter nam vdehnila neodolljivo ljubezen do tistega, ki se je rodil to noč? — Kako ljubko in veselo je to noč preživeti v preprostem krogu svojih dragih, pod krovom svoje rojstne hišice, ki po njenih prostorih nocoj tako veličastno odmeva sladkak materin glas v iskreni molitvi! — Se pozno v noč urejuje v kmetiških hišah mladost kakor starost jaslice tam v kotu ter diči kot s pestrobjimi venci in šopki, ki okrog njih vso noč plapolava v motni, rumeni svetlobi več belih svečic. Kaj ne, uborena ta okras, in vendar mi napravljata tako veličasten vtisk, toliko sladkih spominov mi zbujata v mladi duši. — Angel miru zakriva pod svoja neomadeževana krila tihe vasice, pokrite z debelo sneženo odejo, kakor tudi otožno prirodo, ki nocoj tako zavzeto posluša božično bajko. — Dočim se mi divimo blaženosti in brezmejni sreči svete noči, pridone v bližnjo okolico svečano ubrani glasovi farnih zvonov, vabeč ljudi v svojo bližino, v hram božji. Polagoma se jame po stezah in stezicah pomikati pestrobjona gruča za gručo pobožnega ljudstva k polnočnici. Ni mi mogoče s svojim

okornim peresom opisati divne krasote hrma božjega. Tupatam priplavajo sem izpred oltarja dišeči oblački dima, tupatam zazvončkljajo majhni zvenci. Orgle tako nenavadno in ubrano spremljajo veselo petje pevcev, da človeku nevede izvijajo iz prsi besede: „Slava Bogu a višavah...“ — Nebrojna čreda zvezdic še miglja na nebu okrog svoje družice blede lune, ko stopičajo trume polnočnjakov proti domu, tiho med sabo kramljajoč, kot bi se bali zdramiti začarano prirodo iz sanj. — Upam, da boste blagovoljno sprejeli moj spis ter odslej naprej mene, moje součence in součence smatrali za nove znance. Z odličnim spoštovanjem ostajem Vam vdana

Jelica Šornova,
učenka III. razreda v Pristavi.

*

Velecenjeni gospod!

Želim Vam napisati prosto nalogo o prvem snegu, kakor ste želeli v „Zvončku“. Nebo je oblačno, sonce se že dlje časa ni pokazalo. Sem od severa brije mrzel veter, tako da se vse skriva v varno zatišje. Le sem po stezi še nekdo počasi koraka proti naši vasi. Siromašni tujec je, ki prosi od hiše do hiše za prenočišče. „Dosedaj sem še zunaj prenočil v kakšni stelnici,“ meni tujec, „zdaj pa je zapihal sever; sneg bo, sneg.“ In res. Zjutraj, ko smo vstali, je že bila širna priroda pokrita z belo odejo. To vam je bilo krika in vika to jutro po naši vasi. Naš Tone, ta znani zaspanček, je bil danes prvi pokonci; kar nič se ni obojavljaj, saj si je še telovnik pozabil obleči. Zunaj pred hišo ga je že čakalo več otrok, ne želeč mu dobrega jutra, ampak vsi so kričali: „Tone, sedaj pa le na delo, napravili bomo sneženega moža. Tukaj-le tik vašega vrta bo stal. To pač moramo gledati, da ga bomo umetno napravili, da bodo mislili ljudje, da je izklesan kip iz mramorja. Za poveljnika bomo postavili Kovačičevega Matevža; ta bo obenem tudi odgovornik in paznik zanj. Hajd, sedaj pa le na delo!“ — Kako so marljivo delali! Veselje jih je bilo gledati. — Kakor čebelice spomladi, letajoč od cveta do cveta! Sedaj bo gotov, le bič še v roko in čako na glavo, potem bomo pač ponosni z možičkom. — „Poveljnik, tebi pa svetujemo, pazi nam dobro na kip, da nam ne bo trud zaman!“ — Dva dni je bil naš možiček še čisto nepoškodovan, a tretji dan je uprlo sonce zlate žarke v n šega možička, in ta je popolnoma razpadel. Otroci, prišedši iz šole, so se povpraševali, kam je izginil. Seveda so se ludovali nad poveljnikom, češ, da je slab paznik in še marsikaj. — Kaj sem si hotela; šla sem jih razsojevat. Oprostila sem poveljnika, zakaj nedolžen je bil. Rekla sem jim: „Kaj še ne veste, da se sneženi mož izgubi ob

solncu?“ — Še marsikaj je povedati o prvem snegu, ali nimam več časa sukati peresa; zatoorej ostajam s posebnim spoštovanjem

Terezika Hajnškova,
učenka III. razreda v Pristavi.

Odgovor Netki Kosovi, Jelici Šornovi in Reziki Hajnškovi:

Evo: druga trolista deteljica! To je lepo! — Pa vaša pisma so me kar presenetila. Da bi znale učenke III. razreda ljudske šole sestavljati take spise! Je li mogoče? Pa poslušajte, kaj sem nekdaj opazil na citrah, ki imajo, kakor vam je znano, mnogo strun. Ako sem izprožil kak gotov ton (glas), kar hitro se je začela tresti struna, ki je bila enako uglasena s prvim tonom, medtem ko se druge strune zanj še zmenile niso. Če sem pa udaril drugi ton, se mu je odzvala zopet druga, njemu enako uglasena struna, a prva je ostala mirna. In tako je šlo naprej z mojimi poizkusi. Glejte, ljube deklice, tako nekako je bilo meni, ko sem bral vaša pisma. Tudi človeško srce ima premnogo rahlih strun, ki jih je treba zbuditi s pravim tonom, da nam odgovarjajo. In v mojem srcu je krepko odmevalo. Zdelo se mi je, da sem z vami v zimskem gozdu, z vami pri jaslicah, pri polnočnici in da vam pomagam delati sneženega moža. Samo o nečem še nisem na jasnem. Ne vem, ali ste res znale ubrati pravo struno v mojem srcu, ali sem pa to že nekje čital, in so bili torej samo znani glasovi, ki so se oglašali. Pa naj že bo temu tako ali tako, vaših pisem sem se vendar veselil. Iz njih sem posnel, da ste pridne učenke in da imate dobrega učitelja. Kar se pa tiče drugega, naj veljajo tudi vam one besede, ki so bile pisane prvi trolisti deteljici!

*

Jaz tudi že znam pisati: *i, u, e, o, n, m*. V šolo pojdem že drugo leto. Igrala sem že „Povedko o nosku“. — Bila sem kot deček, ko smo se igrali vojake, da me niso poznali. Jaz bi rada bila učiteljica. Imam očeta rada. Vas imam tudi rada.

Vaša Ljubica.

To sem jaz pisala, ata pa mi je držal roko.

Odgovor:

Draga Ljubica!

Ti si torej pisala, ata Ti je pa držal roko. Kam pa je tačas položil svoje dolge brke? Kaj Ti niso bile napoti? Ali jih časih dobro potegneš? Pa kot deček si že bila oblečena! Kje si pa dobila tlače? Veš, Ljubica, tudi jaz Tebe imam rad, posebno pa tedaj, kadar vlečeš očeta za mustače.

*

Druge odgovore priobčimo prihodnjič.

